

Prosjektgrunnlag

– smart mobilitet for spredt bebygde stedsområder, med både fastboende, feriegjester, friluftsområder og næring

Case: «Tromøy»

Vi tar utgangspunkt i stedsområde Tromøy, med tanke på at eksempelet skal kunne ha overføringsverdi til andre steder med liknende utfordringer.

Visjon

Alle som bor og besøker Tromøy velger å reise kollektivt, siden de kommer seg dit de ønsker seg, når de ønsker det på et klimariktig og sosialt vis

Formål

Bidra til å løse Agders mobilitetsutfordringer, ved å utarbeide et godt og helhetlig mulig kollektivtransporttilbud i tråd med FNs bærekraftsmål, tilpasset spredt bebygde områder med fastboende, ikke fastboende, næringsvirksomhet og attraktive turområder. Kollektivtransporttilbudet innbefatter småbusser, ferger og sykler som kombineres med det ordinære rutetilbudet.

Målgruppe

Alle med interesse for Tromøy

Hvorfor

Sørlandets største øy, langstrakt med spredt bebyggelse og turområder fra øst til vest. Tromøy har ca 6000 fastboende, men er et kjært utfartssted for hele Østre Agder, om ikke flere. Dette gjør Tromøy til et krevende område for å kunne tilby et godt kollektivtransport tilbud og dermed et egnet stedsområde for å utvikle et case for å teste ut smart mobilitet i spredt bebygde områder.

Dagens kollektivtransportløsning klarer ikke å dekke behovene, slik at det meste av mobilitet på og til/fra øya baseres på privattransport, som igjen bidrar til både klima og sosiale utfordringer og ekskludering. Det er blitt nedsatt en egen arbeidsgruppe for kollektivtransport på Tromøy, som arbeider for å få til en bedre løsning og som dermed inviterer til et samarbeidsprosjekt med Arendal kommune og AKT, og ev. andre partnere som er aktuelle.

Arbeidsgruppen fremmer følgende faktorer som grunnlag for ønsket satsning for å finne en god

løsning for mobilitet i utkantstrøk, med case Tromøy:

Helsemessige og sosiale faktorer:

- Fjerne skille øst-vest, spesielt med tanke på barn og unge som har venner på hele øya
- Bidra til et roligere familieliv, ved at foreldre slipper å kjøre barn og unge til fritidsaktiviteter
- Bidra til mindre utenforskap og ensomhet for de som ikke har bil, eller noen til å kjøre seg
- Tilby tilrettelagte ruter for eldre på dagtid, slik at de kommer seg ut og kan være sosiale
- Påvist helsegevinst, ved at de korte gåturer til/fra kollektivtransport bidrar til bedre helse
- En reise med kollektivtransport er en sosial møteplass i seg selv
- Sykler og gå-ruter i kombinasjon med kollektivtransport
-

Næringslivs faktorer

- Kollektivtransporttilbudet tilpasses arrangement og tilbud på øya
- Bidra til å markedsføre bærekraftig turisme
- Bidra til å ivareta og styrke muligheter for arbeidsplasser på Tromøy
- ...
- ...

Klimavennlige faktorer

- Bidra til at biltrafikk reduserer betraktelig
- Bidra til å ivareta Tromøy som den naturperlen den er og kulturlandskapet
- 0-utslipps transportmidler
- ...

Andre faktiske faktorer

- Økt bebyggelse av både hus og feriehytter
- Økt satsning på Tromøy som turistattraksjon
- Raet nasjonalpark
- Ikke bra nok utbygde sykkelstier
-
-

Hvordan

0-utslipps busser og ferger, samt sykler inngår i ønsket mobilitetsløsning. Viktig å finne det riktige grensesnittet, slik at tilbudet prioriteres fremfor privat bil. Satsningen skal være et komplimenterende tilbud til det eksisterende rutetilbudet, som eventuelt blir justert.

- Bred medvirkning av brukere i case-området vektlegges.

- Bygge på erfaringer gjort andre steder. Vi har foreløpig sett på de løsninger og de erfaringer de har gjort seg blant annet i Sauda, Oslo-Viken, Fredrikstad, Gudbrandsdalen og Sønderborg i Danmark.
- Bidra til å skape eierforhold, økt bevissthet og en holdningsendring for å reise kollektivt. Dette arbeidet er startet gjennom folkemøter og oppfølging av innspill. Viktig at innspill resulterer i handling.
- Kobles på en felles betalingsløsning for hele Agder, slik at tilbudet kan være til glede for alle som bor på Agder.
- El-busser bør gå i åttetalls-ruter på tidspunkter med stor etterspørsel, med knutepunkt på Skilsø og Krøgenes.
- Bidra til ruter tilpasset fritidsaktiviteter, arrangement, hytte og turområder
- Det ønskes faste sjåførere som opparbeider seg kjennskap både til steder og menneskene som bor her. Sjåførene bidrar til å binde folk sammen i et sosialt perspektiv.
- Det bør minst være 2 småbusser, plass til 35 personer, med sykkelstativer.
- Sykkelutleie/Tromøysykler – koble oss til internasjonale erfaringer.

Forskning

Kontinuerlig dialog med forskere vil bidra til å gi prosjektet et bedre grunnlag for å vurdere kvaliteten på tilbudet, drøfte endringer underveis, og sikre overføringsverdi av prosjektet i form av skriftlig dokumentasjon. Det er derfor svært ønskelig å knytte til seg forskning i hovedprosjektet.

Forskningssjef Eugene Guribye, NORCE, er tilknyttet prosjektet i via samskapingsprosjektet til Tromøy frivilligsentral, som følgeforsker ut 2021.

Avslutning

Det er et stort ønske fra folk som bor på Tromøy om å få et bedre kollektivtransporttilbud på øya. Ikke bare er biltrafikk blitt en utfordring, men også sosialt setter kollektivtransporttilbudet begrensinger for flere grupper. For å finne en mulig løsning, har arbeidsgruppen, som er satt sammen av dyktige folk på Tromøy, gjort et grundig arbeid basert fra de mange innspill som er gitt. Arbeidet videre består i å bringe forlaget videre til de som har myndighet og mulighet for realisering. Frivilligsentralen, sammen med arbeidsgruppen etablert på Tromøy, vil derfor fremover samle inn data som kan styrke prosjektet, samt arbeide for en god og bedre forankring inn til Arendal kommune. Skritt for skritt tas, i håp om at vi en dag igjen kan ta Tromøyruta på tvers av øya...

